

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Mesečni prilog »Sokolska Prosveta«

God. II. - Broj 24.

Ljubljana,
11. jun
1931.Izlaže svakog četvrtka • Godišnja preplata 50 Din • Uredništvo i uprava u Ljubljani (Narodni dom)
Telefon br. 2543 • Račun kod poštanske štedionice br. 12.943 • Oglasi po ceniku • Rukopisi se ne vraćaju

DORDE TILIMBAT (Herceg. Samobor):

Hercegovina kroz Sokolstvo manifestuje svoju snagu

Seoske sokolske čete u Hercegovini udaraju čvrst temelj radu, koji je po metodi nov, po uspehu ogroman, a po značaju epochalan. Organizacija i srušenost rada u tim četama osvaja svakoga, jer se iz dana u dan oseća progres sela, vidi se uspeh sokolskih četa, čija se delatnost prostire kako na nacionalnom tako i na kulturnom, ekonomskom i socijalnom polju. Hercegovina je kroz Sokolstvo dala pravac i najsigurniji put, kojim ćemo postati kulturno snažni, ekonomski jaki i fizički silni.

Sve se dalo na posao. Uprava župe Mostar na čelu sa svojim starešinom sve više okuplja oduševljene radnike i u samoj župi i po društvenima tako, da joj je do sada uspeo da osnuje i obradi 65 sokolskih četa u Hercegovini. To je ogroman uspeh, stvoren kroz teškoće i velike napore. Najzababačenija mesta imaju sokolsku četu, gde se sokolski radi, sokolski oseća. Sokolska ideja osvaja bistrog gorštaka, koji je uvek služio primjerom u radu, poštenju i časti, i koji je uvek znao da prvi primi i otpočne ono, što narodu donosi koristi, a pre sve što je nevaljano i što ruši moral, uništava čast, pokolebava veru i slabu duh.

Hercegovački učitelji, koji su u zada s narodom delili dobro i zlo, danas sa ostalim sokolskim radnicima, pored teške dužnosti koja ih veže za školu, neumorno rade u Sokolstvu i sa poletom, svesni svoje dužnosti, spremaju Sokole i narod, da bi bili pripravljeni u svaku dobu poslužiti Kralju i Otadžbinu. Spremaju ih za najveće žrtve, za najveća dela. Seoski Sokoli potpuno shvataju zadatak, koji sprovode u delo, dužnost, koju svesno vrše i kao takvi oni su dostojni sledbenici prošlih generacija, koje su po cenu svojih života davale sve za Narod i Otadžbinu.

Sokolstvo je zatalasalo čitavu Hercegovinu. Rezultati sokolskog rada, naročito na selu, zadržavaju. Higijenske prilike mnogo se popravljaju. Seljak, naučen kroz Sokolstvo, došao je do istine, da nema život i radosti bez zdravlja — gde toga nije, tu je pustoš i beda. — Hercegovina je u snažnom ekonomskom razvoju, što je zasluga samo seoskih sokolskih četa, u kojima je seljak naučio da zavoli svoj poziv i da racionalno obraduje svoja polja i njive, naučio je, da iskoristi svako parče zemlje sećući detelinu, repu i grahoriću i sadeći voćke, podižući voćnjake, od čega će danas — sutra imati ogromne koristi i time se rešiti dosadašnjih teških prilika, koje su ga nemilo trle Sokoli-Hercegovci, služeći časno sokolskoj ideji, podižući i stvaraju ono bez čega nema spasa i napretka našem narodu. Uređuju se šume, pašnjaci i ograde; prave se moderna dubrišta, nužnici i higijenski uređuju se kuće, osnivaju zemljorad-

ničke i stočne zadruge i to nam je najbolji dokaz sokolske svesti i smisla u radu što ga ponosno vrše sokolske čete u Hercegovini, dajući primer i drugima, koji još vane u neznanju i lenosti. Iskorenjuje se kavanski život, kartanje, besposluženje, psovka i sve što štetno utiče na pravilan društveni razvoj. I uopće oseća se talas za preporud u selu.

Još jedan pohvalan primer seoskih Sokola. Oni su kroz svoje redove uspešno počeli sprovađati štednju i tresetvenost, što je za današnje teško ekonomsko stanje od velikog značaja. I tako princip štednje preko Sokola ukorenjuje se sve više među narodne slojeve, od čega nastaje lepsi i bolji život, blagostanje i napredak naroda. Sokoli su svesni, da je štednja jedina u stanju da pojača ekonomski život i razvije opću narodnu delatnost, jer je poznato, da bez mudre štednje i ekonomске produktivnosti nema napretka niti veličine jednoga naroda.

Seosko Sokolstvo shvatilo je značenje i kulturne delatnosti. Ono stoga otvara čitaonice, knjižnice, a naročito polaže važnost predavanjima, koja redovno u četi drže. Zadatak im je jačanje nacionalne svesti, sticanje delotvornog znanja, upoznavanje sa zadatkom i ciljevima Sokolstva, te potrebe zajedničkog i pametnog rada. Svest o kolektivnom radu i solidarnosti u njemu učinila je, da seoski Sokoli prednjače u osnivanju zadruga, koje su temelj životnog i opće društvenog blagostanja.

Po primeru sokolskih četa u Hercegovini osnivaju se ovakve čete širom Jugoslavije, jer se video i osjetio njihov značaj. Nek se ponosi hercegovački seljak-Soko sa svojim vodom, čijom je inicijativom stvoren sokolski pokret retkog značaja i čiji se rad pohvaljuje sa merodavnih mesta. Sokoli su, danas, najjači kadar pravih i iskrenih boraca na narodnom preporodu, koji će, uskoro, svojim istinskim patriotskim radom uništiti sve što je trovalo blagosteni život i razaralo narodnu dušu.

Hercegovački Sokoli označili su novu liniju rada, koja će uvetovati bolji život i srećniju budućnost. Naš narodni duh uzdigao se visoko i jednom neobičnom moći nosi nam novo vreme, nosi nam sjajnu budućnost i snažnu Jugoslaviju.

Hercegovina je i ovog puta učinila svoje, to joj je i priznato. I nije čudo, kad se ima u vidu, da je u Hercegovini uvek bila jaka nacionalna svest i da se u njoj uvek znalo osjetiti nacionalni revolt i zanos, i da se uvek čuo junački vrisak, kad je bilo u pitanju naše ime, naš ponos i naše sve time.

Sokoli, istrajte u radu, jer tako ćete najbolje poslužiti visokim ciljevima svog junačkog naroda i svog mudrog Kralja!

Američki glas o Sokolstvu

Ovapločenje jugoslovenske misli kroz Sokolstvo

Pod tim naslovom objavlja »Jugosloven«, koji izlazi u San Pedru, Los Angeles, Calif., u broju od meseca aprila o. g., članak koji glasi:

Skoro u svima državama posle rata osetila se potreba mudrih i pronačavih reformi da se narodno zdravlje, upravošćeno u toku rata i degenerisano jednolikim fabričkim radom, podigne i okrepi. Od narodnog zdravlja zavisi kolika će biti njegovu produktivnu moć, njegov kulturni polet i, najzad, otpornost u eventualnim sukobima nacija i rasa. Skoro u svima državama su osnovana ministarstva za gimnastiku i sport. Takve ideje je Sokolstvo propovedalo pre skoro jednog veka, i danas samo može biti

ponosno što je i sama država uzela na sebe brigu za telesno i moralno vaspitanje naroda. Telesno vaspitanje ima cilj, da oprobamim gimnastičkim metodama, zasnovanim na iskustvu i na otkrivima savremene nauke o čovečanskom zdravlju, razvije ceo organizam i da na taj način čoveka sposobi da bude koristan član zajednice, u kojoj živi.

Razvijajući fizičko zdravlje, čovek jedno oseća kako njegov duh dobija više zamaha, više sposobnosti za samoradnju, jednom rečju čovek postaje smeliji i otvoreniji. Uz gipkost i preciznost njegovih pokreta harmonično razvija se i lakoća i sigurnost njegovog rasudovanja. Mi iz iskustva znamo, da je dete iz sokolane, pored to-

ga što je jače, još i otvorenije, smelije i manje pogrešno od deteta koje nikad nije bilo u sokolani. Propovedajući kult fizičkog zdravlja i lepote, nasprot srednjevekovnog shvatavanju, koje je u telu gledalo tvorevinu satane, Sokolstvo ujedno znači životnu radost, znači borbu protiv bolesne sentimentalnosti, protiv lažnog stida i mračnog gledanja na život. Pogrešno bi, dakle, bilo misliti, da je vaspiti značaj Sokolstva čisto fizički; on je isto toliko moralan, i to mnogo više nego što se misli. Doduše ima i drugih organizacija, koje i moralno vaspitavaju, i ima i takvih koje su pusta zavala i ništa drugo; ima najzad i takvih, koje su isključivo fizički sport, kao: football, plivački klubovi i t. d.

Pa što je to, što Sokolstvo uzdiže iznad svih drugih društava? — To je njegov slovenski karakter i njegovo rodoljublje.

Sokolstvo, idejno i kao organizacija, čisto je slovenska tvorevina. Njegov prvi osnivač i ujedno prvi ideolog sokolske misli je Miroslav Tyrš, doktor filozofije i profesor istorije umetnosti na Praškom Univerzitetu. Kao odličan poznavalac kulture starih naroda, on je otrio da su grčke telesne vežbe, koje su se onako sjajno manifestovala na olimpijskim utakmicama, sposobile narod za veliku umnu i umetničku stvarjanju, za zdrav moralni razvitak. Telesni vežbama, koje su propisivali gradanski zakoni i o kojima su pisali najveći filozofi, kao Platon i Sokrat, stvorio se od svakog građanina vojnici i branilac otadžbine. One su bile osnov svakog vaspitanja. Po ugledu na stare Grke i Tyrš je zamilio prve sokolske organizacije, istakavši odmah kao načelo: »U zdravju tenu zdrav je duh.«

Ukoliko je njegov pokret uzimao više maha i ukoliko se on više u njega uživljavao, utoliko je sve više i dublje razradivo idejnu i moralnu stranu Sokolstva. Sokolstvo, kaže on, u prvom redu je pozvano da očuva narodu onu svestranu svežinu, koja neda narodima da izumru, i stalnu i svežu snagu, zdravljje telesno, duševno i moralno, koje ubija zametak svake po-kvarenosti. Sokolska vežbaonica na taj način nije samo mesto, gde se razvija fizička snaga, već hram gde treba da se odnegači čovek, potpun i pravi čovek, smeđi i hrabar, srčan i sposoban da se odupre porocima, čovek slobodan i demokratski vaspitan, koji voli istinu i koji je gotov da podnosi žrtve zarad nje. U tome leži ne samo jugoslovenski i slovenski značaj Sokolstva, već njegov opšte čovečanski značaj. Sokolstvo, dakle, odavno neguje kod svojih članova one moralne vrednosti, na kojima treba da počiva buduće novo čovečanstvo. Sokolstvo ne propoveda, kao što se pogrešno misli, kult grube sile, već kult telesne i moralne lepote, karakter i čovečkog društva. Nacionalno i rodoljubivo u svojoj osnovi, ipak nije šovinističko i isključivo. Zbog toga ono ne liči ni na švapsko turnerstvo, ni na talijanski fašizam, i potpuno je ravnodušno prema svima partizanskim pokretima, kao što je ravnodušno i prema verskim i klasnim suprotnostima. Za ostvarenje svoga velikog cilja, telesnog i moralnog savremenstva, Sokolstvo ulazi u sva područja kulturne delatnosti. Ma koliko da je njegova akcija danas ograničena na sokolanu i sletove, ono mora u budućnosti proširiti svoj delokrug i postati organizacija najširih slojeva.

Sokolstvo je prema tome rad i dinamika. Ono ne zna za programe koji vise o klini, već u životu i na delu sprovođi svoje uzvišene ciljeve, proste i jasne, sadržane u nekoliko krilatih reči: budi snažan, budi čovek, budi Ju-gosloven, budi Sloven!

Kao svi veliki pokreti i Sokolstvo je poteklo iz naroda, kao emanacija narodne slovenske duše. Pre pisane ideologije ono se javlja na veličanstvenim sletovima kao živa telesna lepota rase, kao simbol grube sile koja je oplemenjena i ukršena u ritam.

Ono se javlja kao praktična realizacija slovenskog bratstva i slovenske demokratije, kao organizacija, jedina, koja kida s staleškim i verskim razlikama, u kojoj su svi oslovljavaju sa »brate« i »sestrou«, u kojoj su svi ravнопravni, šegrti i akademci, bogataši i najamni radnici.

Sokolstvo nije u reči, već u delu; nije u gromkim i sladunjavim doktrinama, već u životnoj praksi, u akciji, u krvi slovenskog soja. Zamisljeno u

prvim danima osnivanja kao paganski kult, telesne i duhovne lepote, ono je u samom početku bilo prožeto slovenskom ljubavlju za slobodu, za pravdu i jednakost. Kod Čeha ono je postalo nosilac nacionalne svesti i kopča, koja ih je vezala za ostale Slovene. Nemački svoje oružane sile u bivšoj Austriji, Cesi su u Sokolstvu videli silu, koja treba da ih nacionalno održi i najzad oslobodi.

Posle osnivanja slobodnih nacionalnih država, to jest posle evropskog rata, ljudi naviknuti na šuplju frazeologiju i programe, privlačne i rečite, počeli su se pitati, da li se Sokolstvo preživelo i kakva je njegova ideologija. Na jednom od prošlih sletova Sokoli su im odgovorili sa nekoliko reči samo: »Bili smo i bicićemo.« Prilikom junske slovenske sletne u Beogradu učestali su i neverne Tome, jer je strahotni uzlet slovenskog duha zatalasao i njih, i pokazao da je Jugoslovenstvo živo i rečito otelovljeno jugoslovenske misli.

Kao narodna organizacija koja neguje zdravljje, srčanost i karakter, Sokolstvo je s razlogom nazvano narodna vojska, uvek gotova da brani državu od spoljnijih i unutrašnjih neprijatelja. Mi smo istina izvrsili svoje nacionalno oslobođenje i prema susedima spolja pretstavljamo pravu silu, ali unutra ima još ostatak iz prošlosti, netrpeljivosti i surevnjivosti plemenske i verske, što je posledica rođstva, podvojenog političkog života i kulturne zaostalosti. Daleko od toga da je nacionalni zadatak konačno ostvaren, Sokolstvo smatra da se baš sada nalazi pre velikim zadacima: da disciplinuje naciju, da razbudi narodni ponos i uspavanu energiju, i da potstakne slovensko osećanje, koje je tako snažno kod valjanih ljudi na selu, mnogo više i jače nego što misle ljudi školovani.

Propovedajući slovensku solidarnost a preko toga i ljubav prema čovečanstvu, po sebi se razume, da Sokolstvo isključuje sve što je regionalno, plemensko i malo. U tome baš i leži veliki vaspitni značaj Sokolstva, koji je uvek otvoreno propovedalo jugoslovensko rodoljublje i uvek isticalo kao najviše načelo: jedna država — jedan narod!

Dorde Andelić.

Raspis takmičenja Saveza Slovensko Sokolstvo

Predsedništvo Saveza Slovenskog Sokolstva raspisuje prilikom IX. sletne slovenske sletne u Pragu god. 1932. sledeća takmičenja:

1. treće takmičenje u štafetnom trčanju članova na 4 × 100 m za prelazni dar;

2. treće takmičenje u štafetnom trčanju članica na 4 × 75 m za prelazni dar;

3. drugo takmičenje za prvenstvo Saveza Slovenskog Sokolstva za članove;

4. drugo takmičenje za prvenstvo Saveza Slovenskog Sokolstva za članice;

5. drugo takmičenje za prvenstvo

Saveza Slovenskog Sokolstva za članove u smučanju;

6. drugo takmičenje za prvenstvo Saveza Slovenskog Sokolstva za članice u smučanju;

7. prvo takmičenje vrsta članova Saveza Slovenskog Sokolstva;

8. prvo takmičenje vrsta članica Saveza Slovenskog Sokolstva.

Sva ova takmičenja vrste se po narediće takmičenja, koji je utvrdilo načelnštvo Saveza SS i koji ujedno određuje uslove za učestvovanje na ovim takmičenjima.

Dr. J. Scheiner, v. r.,
starešina SSS.V. Štěpanek, v. r.,
tajnik SSS.A. Heller, v. r.,
uredjujući zam. načelnika SSS.

Slet Sokolstva na Jadranu

Raspored srednjoškolskih dana — 13. i 14. juna 1931.

U 17 sati javna vežba:

1. Vežbe s puškama — vojska.

2. Vežbe s veslima — mornarica.

3. Skupine — vojska.

4. Sprave i raznolikosti — mornarica.

5. Prikaz j

ROSIJA-FONSIER ◆ DRUŠTVO ZA OSIGURANJE I REOSIGURANJE ◆ BEOGRAD

**SLOVENSKO
SOKOLSTVO**
Konstituiranje predsedništva ČOS

27. o. m. održana je posle novih izbora prva sednica predsedništva ČOS. Sednici je pretdsedavao I. zam. starešine br. dr. Bukovsky, jer se je starešina br. dr. Scheiner posle sednici odbora teže razboleo. Glavna tačka dnevnog reda bila je konstituiranje novog predsedništva ČOS.

Starosta br. dr. Jos. Scheiner prema tome održavaće veze sa zagraničnim telovežbačkim organizacijama, sa čsl. vladom i pojedinim ministarstvima te glavnim uredima.

I. zamenik staroste br. dr. Bukovsky zastupaće br. starostu u funkciji pretdsednika svečanosnog odbora, izvršnog odbora i prezidija IX. svesokolskog sleta te u svim ostalim funkcijama, koje pripadaju starosti ČOS, u koliko ove nisu podjeljene na ostala dva zamenika.

II. zam. staroste br. dr. Fleischmann ima da se brine za gospodarstvo i finance.

III. zameniku staroste br. Truhlařu poverava se upravljanje kancelarija i sav unutrašnji rad ČOS i njezinih odbora.

Saobrazno tome mnenja se i sletski odbor, samo br. Karel Schwarz ostaje tajnik IX. svesokolskog sleta.

Kao funkcionери pretdsedništva ČOS izabrana su sledeća braća: dr. August Pechlát za I. tajnika, dr. Jan Keller za II. tajnika, Vladimir Müller za blagajniku, Václav Voudrak za knjigovodu, dr. Bohumil Kladić za pretdstnika gospodarskog otseka, ing. Měčislav Petruž za referenta domova, dr. Rudolf Křovák za zapisnicaru, František Mašek za dnevnih referenta, dr. Rudolf Křovák za statističara te sestre Božena Styblovou za knjižničara i arhivarom, F. Lasovskou za referentkinju muzeja. — Referenti gospodarskih poduzeća su: br. František Mašek (za administraciju »Jasa« i ostalih časopisa te za izdavačku knjižaru), br. František Kudela (za prodavaonicu sokolskih potrepština, gostonu i hotel) s. Vlasta Boučkovou (za kupalište).

Skupine sastavljene su ovako:

a) Prezidijalni savet čine: starosta br. dr. Jos. Scheiner, njegovi zamenici braća dr. Stanislav Bukovsky, dr. Vlad. Fleischmann i Jos. Truhlař, načelnik br. Agathon Heller, načelnica s. Marija Prorazníkova, prosvetar br. Ant. Krejčí, tajnici braća dr. Aug. Pechlát i dr. Jan Keller, blagajnik br. Vladimir Müller, knjigovoda br. Václav Voudrak, pretdstnik gospodarskog otseka br. dr. B. Kladić, referent za domove br. ing. Měčislav Petruž i zapisnicar br. dr. Rud. Křovák.

b) Finansijski otsek: pretdsednik br. dr. Vlad. Fleischmann, zamenik br. dr. Jan Keller; članovi su braća: M. Šmidák, F. Mašek, Müller i V. Voudrak.

c) Gospodarski otsek: pretdsednik br. dr. B. Kladić, zam. pretdsednika br. dr. A. Němeček; članovi braća: A. Formandl, ind. Petruž, Müller, Voudrak, Mašek, Kudela i sestre T. Pechlatova i Boučkovou.

č) Otsek za isključivanje: pretdsednik br. Truhlař, zam. pretdsednika br. dr. Šip; članovi braća: dr. Fleischmann, dr. Dosoudil i s. Pechlatova.

d) Ozledni otsek: pretdsednik br. dr. Fleischmann, zam. br. dr. Bukovsky; članovi braća dr. Weigner, dr. Keller i dr. Šip.

Pretsednici pojedinih odbora su (u zagradi njihovi zamenici):

Američkog br. dr. Křovák (br. V. Müller), biografskog br. dr. Fleischmann (br. Schwarz), odbrambenog br. dr. Klinger (br. dr. Šip), kuratorija škola br. A. Heller (s. M. Prorazníkova), kuratorija »Jasa« br. F. Mašek

(br. V. Müller), manjinskog br. dr. Němeček (br. dr. Křovák), muzejskog s. Lasovska (s. Styblova), izdavačkog br. Mašek (br. Voudrak), organizacijskog br. Truhlař (br. dr. Křovák), personalnog br. dr. Bukovsky (br. dr. Fleischmann), plivačkog s. Boučkova (br. Bartou), priredivačkog br. Bartou (br. Los), prodavaonice br. Kudela (br. Pojezny), redakcijskog br. dr. Křovák (s. Styblova), slovenskog br. Krejčí (br. dr. Němeček), građevinskog br. Petrů (br. Krasný), statističkog br. dr. Křovák (s. Styblova), za veze sa 28. peš. pukom br. dr. Křovák (br. Schwarz), tiskovnog br. dr. Dosoudil (s. Styblova), umjetničkog br. dr. Pechlát (br. Dryak), ozlednog br. Müller (s. Boučkova), zdravstvenog br. dr. Bukovsky.

Iz prve sednice pretdsedništva ČOS

Odgovorno uredništvo »Jasa« i »Vzkříšenja« prima brat Mašek, odgovorno uredništvo »Vestnika« pak br. Jan Pelikan.

Za pretdsednika izletne komisije u Split izabran je br. dr. Adolf Němeček. Voda čehoslovačkih Sokola bice br. Agathon Heller, za članice s. Krásnerovou, a s. Milada Mala kao referentkinja. Pored toga, još su u komisiji za Split braća Kudela, Koppl i Štěpánek.

U Parizu će na svečanostima prilikom proslave pedesetgodišnjice Međunarodne telovežbačke federacije zastupati ČOS br. dr. Scheiner i br. Müller. U komisiji za Pariz još su braća: dr. Klinger (kao voda delegacije), K. Schwarz, M. Prorazníkova, F. Kudela, R. Mašek, Jar. Novak, D. Sokol, Havel, Nimshaus, dr. Bukovsky i s. B. Matějovcová.

Brat Otakar Bystřina

Poznati češki pisac i humoristi, br. Otakar Bystřina (pravo ime dr. Ferdinand Dostál), odvetnik u Novom Jičinu na Moravi, proslavio je sedamdesetgodišnjicu života. U literarnom svetu br. Bystřina zauzima kao humorista veoma odlično mesto. Do godine 1926. neprestan je vežbalo u Sokolskom društvu Brno I, kojem je bio duže vremena i starešina. U Novom Jičinu, kamo se je iz Brna preselio, ističe se naročito kao manjinski sokolski radnik. Bratu Dostalu želimo još mnogo godina zdravlja i sreće!

Tečajevi ČOS

Sestnedeljni tečaj za članice održaće se od 19. jula do 26. augusta.

Cetraestndevni tečaj za voditeljice ženske dece od 15. do 29. augusta.

Cetraestndevni prednjački tečaj za članice od 4. do 17. oktobra.

Sedamdevni tečaj za taborenje muške dece od 19. do 25. jula.

Svi tečajevi održavaju se u Tyrševom domu u Pragu. U sestnedeljni tečaj za članice i u tečaj za voditeljice ženske dece mogu se prijaviti samo one sestre, koje već imaju župski prednjački ispit.

Lutkarstvo u Slovačkoj

Prema najnovijoj statistici Slovačke i Podkarpatske Rusije ima u 126 opština 194 lutkovnih pozorišta. Od tih je 81 sokolsko (46% svih lutkovskih pozorišta), 60 školskih i 53 raznih društava. Da se je lutkarstvo u Slovačkoj tako raširilo, zasluga je sokolskih društava.

(Nastavak sa 1. strane.)

10. Proste vežbe — muški naraštaj Sokolske župe Zagreb.
11. Proste vežbe — ženski naraštaj Sokolske župe Zagreb.
12. Proste vežbe — sokolske čete Sokolske župe Zagreb.

U 21 sat komers na Baćvicama u Hotelu Matić, akademija na Francuskoj obali, koncerti sokolskih glazba.

U pondeljak 29. juna u 5 sati ujutro budnica sokolske glazbe Split.

U 8 sati pokusi za muški i ženski naraštaj. (Ovi su pokusi bili predviđeni za nedelju u 6 sati ujutro, a istoga dana nastupi na javnoj vežbi posle podne, međutim određen je nastup na rastača za pondeljak i to s razloga, da bi naraštaj mogao doći na slet ujutro, biti na pokusu, u povorci i na javnoj vežbi, a navečer istoga dana da se vrati sa ostalim izletnicima. To vredi naročito za župu Split i za neka društva župe Šibenik, razume se osim takmičara, koji moraju biti već u petak navečer u Splitu, jer im u subotu u 5 sati počinju takmičenja.)

U 9 sati pokusi za mušku i žensku decu.

U 9 1/2 sati zbor celokupnog članstva i naraštaja, po župama alfabetskim redom, za povorku na cesti Kraljice Marije i Hajduk Veljka, dok se inozemni Sokoli sabiru na Poljudskoj cesti.

U 10 1/2 svečana povorka kroz grad i to kroz sledeće ulice: Put Kraljice Marije — Žirinska ulica — Porinova ulica — Klajićeva poljana — Domaldova ulica — Narodni trg — Bosanska ulica — Arnirova poljana — Beogradska ulica — Zvonimirova ulica — Kraj Sv. Petra — Lučki prilaz — Strossmayerova obala — Dioklecijanova obala — Francuska obala. Na Francuskoj obali pozdrav Sokolstva (zbor).

U 17 sati javna vežba:

1. Vežbe sa batinama — muški naraštaj.
2. Proste vežbe — ženski naraštaj.
3. Proste vežbe — članovi.
4. Vežbe sa čunjevinama — članice.
5. Vežbe sa zastavicama — muška decu.
6. Proste vežbe — ženska deca.
7. Simbolične proste vežbe — Sokolsko društvo Šibenik.
8. Vežbe gostiju.
9. Proste vežbe — sokolske čete.
10. Vežbe na spravama.
11. Vežbe sa veslima — mornarica.

U 20 sati veselica na zabavnom prostoru Put Kraljice Marije.

U 21 sat akademija na zabavnom prostoru.

Imenične prijave za takmičenja

Umoljavaju se sva bratska društva, da najkasnije do 15. juna pošalju imenične popise braće i sestara, koji će se takmičiti, kako bi se mogle pravovremeno ispuniti liste za takmičenja. Nadamo se, da će se sva bratska društva toga tačno držati, jer bi nam svako zakašnjenje onemogućilo svaku tehničku provedbu.

Nadalje upozoravaju se sva bratska društva, koja će učestvovati na javnoj vežbi u Splitu, da ponese slobodnim odgovarajući broj čunjeva za članice, batina (palica) za muški naraštaj i zastavica za žensku decu.

Nčelnštvo Sokolske župe Split.

Povlastice na vožnji železnicom

Rešenjem Ministarstva saobraćaja, članovima Sokola kraljevine Jugoslavije kao i Sokolima iz inozemstva za putovanje na slet Sokolstva na Jadranu, koji se održava u Splitu, u danima od 13. do 29. o. m., odobrena je vozna povlastica od 75%. Povlastica za naše Sokole važi od 10. o. m. do 7. jula, a za inozemne od 10. o. m. do 15. jula i to na svim vozovima osim SOS.

Domaći Sokoli kupiće na osnovu sletske legitimacije crvene boje na polaznoj stanici polovičnu voznu kartu do Splita, koja će im vrediti za besplatni povratak, ako sa potvrdom na legitimaciju dokažu da su bili na sletu.

Odbor ČOS sa izaslanicima sok. Saveza i 28. peš. prilika Tyrša i Fügnera prikupljenim sednicom 16. maja o. g. u Tyrševom domu u Pragu.

Sokoli iz inozemstva mogu na osnovu sletske legitimacije plave boje kupiti na pograničnoj stanici četvrtinsku voznu kartu do Splita ili do Sušaka, a isto tako će učiniti i na povratku.

Legitimacija i znak za slet Sokolstva na Jadranu može se dobiti takođe i kod Jugoslavenske Sokolske Matice, Ljubljana, Narodni dom.

Pozdravi Savezu SKJ

Veliki Bečkerek. Sokoli župe Veliki Bečkerek sa svoga godišnjeg sleta pozdravljaju upravu svoga Saveza sa iskrenim sokolskim Zdravo! — Starešina župe Bešlić, tajnik župe Aleksandar Jovanović.

Beograd. Svoje vrhovne vode pozdravljaju članovi Sokolskog društva Beograd VI. na Dušanovcu, odajući im i ovim putem svoju vernošć i poslušnost. Zdravo! — Osnivači.

Rudo. Sa prvog javnog časa Sokolskog društva u Rudom župe užičke klijeve — Sokolsko društvo.

Gračac. Na početku sokolskog rada pozdravljaju bratsko starešinstvo sa molbom da podnesu bratski pozdrav dičnom starešini Nj. Vis. prestolonačelniku Petru. — Uprava Sokolske čete Brusno.

Sukošan. U prisustvu brata starešine župe i delegata društva Biograd, osnivači sokolsku četu kao predstavu na zadarskoj kapiji, klijeve na velike sokolske ideale! Zdravo! — Sokolska četa Sukošan.

Sukošan. Osnivači sokolsku četu uz prisustvo delegata župe i društva Biograd, klijeve sokolskom starešinstvu napred za velike sokolske ideale i ciljeve — Sokolska četa Bibinje.

Praca. Sa svoje osnivači skupštine pozdravljamo bratski Savez sa sokolskim Zdravo! — Sokolska četa u Renovici kod Prace.

Dva nova stadiona u ČSR

Prilikom velike sportske izložbe u Pardubicama sagradile se tamo veliki stadion, koji će imati mesta za gajenje svih sportskih grana. Ovaj stadion biće jedan od najvećih u Čehoslovačkoj republici. — 7. o. m. otvoreni je Turnovu sportski stadion, koji će biti drugi najveći u Čehoslovačkoj provinciji. Leži na Izari te ima prostor za nogomet, 5 igrališta za tenis, trkalište dugo 430 m i široko 5 m, prostore za razne igre. Celi stadion obuhvata prostor od 100 : 200 m.

Svim bratskim župama!

Neke sokolske ustanove, koje su od općina primile na poklon potrebljeno zemljište za gradnju sokolskog doma, obratile su se ovom Savezu sa upitom, da li su dužne da naplate prenosne takse za ovo zemljište.

Upotelite sva bratska društva glede na ovo, da je Ministarstvo financija, svojim rešenjem od 7. maja 1931. broj 24.778, obavestilo, da su na osnovu člana 6. tačka 5. zakona o taksama u vezi sa zakonom o SKJ od 5. decembra 1929. sokolska društva kao prosvetne ustanove oproštena od prenosne takse za zemljišta dobivena za gradnju sokolskih domova u prosvetne i kulturne svrhe.

Ministarstvo prosvete, svojim rešenjem O. n. 28206 od 7. aprila 1931. godine, odobrilo je Sokolu kraljevine Jugoslavije da može u slobodno vreme za vežbanje svojih članova upotrebjavati školske prostorije.

Tim rešenjem nije dodošće izrično odobreno da Soko može u školskim zbornicama i držati svoje zabeve, akademije i druge priredbe. No to će se ipak događati kao što se i dosada događalo. Ni tomu se nebi moglo prigovoriti, jer su te priredbe obično u vezi sa sokolskim vežbama. Nebi se moglo prigovoriti, da te priredbe nisu vezane s nečim drugim, što je zabranjeno, da se radi u školama, a to je piće alkoholnih pića. Alkoholna pić

slovačke obce sokolske u Pragu 2. i 3. maja o. g. i da je uzeo učešća na konferenciji prosvetnih delegata sokolskih Saveza, učlanjenih u Savezu »Slovensko Sokolstvo«. Sama konferencija imala je cilj lično upoznavanje predstavnika prosvetnog rada u Sokolstvu, organizaciju programa i metoda toga rada te ispitivanja mogućnosti njihova ujednačenja i koordinovanja, kao i dogovora o opštih linijama proslave stogodišnjice rođenja dr. Miroslava Tyrša. U dnevnom redu raspravljaljao se o prosvetnom radu u pojedinim sokolskim Savezima. Delegati pojedinih Saveza izneli su redom podatke o sokolskom prosvetnom radu naročito: o organizaciji, o vrstama prosvetnog rada, o sredstvima, o prosvetnoj literaturi i o statistici. Iz iznetih podataka videlo se, da su organizacija, sredstva i metode prosvetnog rada u ČOS i u Savezu SKJ u suštini jednak i da se samo u pojedinostima razlikuju; nadalje, da u poljskom Sokolstvu samo kod Saveza, okruga i župa postoje naročiti organi za prosvetni rad, dok u samim društvinama prosvetni rad obavlja ceo upravni odbor, a u srpsko-lužičkom Sokolstvu funkciju prosvetara vrše starešine društava i župa, dok se u ruskom Sokolstvu organizacija prosvetnog rada, koja je još u začetku, sprovdio po čehoslovačkom uzoru. To je dalo povođa da se je povećala debata o tome, u kojim bi se pravcima mogao izjednačiti prosvetni rad u svim sokolskim Savezima. Da bi se to što bolje provedlo zaključeno je, da se Savezu »Slovensko Sokolstvo« podnese predlog, da u upravi tega Saveza bude i prosvetni rad predstavljen po jednom zastupniku. Nadalje je iznet program Tyrševe proslave, raspravljaljao se o sokolskoj obaveštajnoj službi i o pojedinačnim predlozima.

Kao delegat Saveza SKJ prisustvovaо je i sednici prosvetnog zabora ČOS. Broj učesnika ovoga zabora bio je veoma velik, bilo ih preko 80. Među učesnicima videlo se mnogo poznatih starih sokolskih radnika, mnogo sedih glava, koje su celom zboru davale ozbiljan i svečan izgled. Statička o prosvetnom radu ČOS iznala je impozantne brojke, o čemu će biti pobliže govor u »Sokolskoj Prosveti«. Nakon sednice posetili su sestru Renatu Trševu, koja ih je primila u Tyrševu radnoj sobi. Visoka intelektualnost, neobična svežina duha i ljubaznost ove otmene starice zadivila je sve i ostavila duboke impresije.

Nadalje brat pretsednik prosvetnog odbora iznosi, da je savezni prosvetni odbor izradio obrasec za izvestaje o prosvetnom radu i moli da se odobre, kako bi se dali što pre u načelu Jugoslavenske Sokolske Matice.

Konačno izvestava da je završena redakcija 6. broja »Sokolske Prosvete«, nadalje da je odlučeno, da se u Novom Sadu 5. i 6. septembra o. g. u saveznoj prosvetnoj školi održi dnevni tečaj o dr. Miroslavu Tyršu. Cilj je tečaja da se župskim prosvetarima pruži što potpunije, svestranije i iscrpljije znanje o osnivaču Sokolstva i o prilikama, pod kojima je ono nastalo, o njegovim idejama i pogledima i o njegovom značaju za Čehoslovake i Jugoslove, kao i za ostale slovenske narode, da se na taj način što temeljiti pripremi proslava stogodišnjice njegova rođenja. Učešće na tom tečaju obavezno je za sve župskе prosvetne odbore. Za svaku župu predviđeno je jedno stipendijsko mesto sa pokrićem svih troškova. Obrazlaže detaljno program samoga tečaja i moli odobrenje.

Pošto je još izvestio da za ovu godinu akcija savezognog uzornog letovanja nije uspela, jer se nije moglo doći do sporazuma u principima vodstva, zaključuje svoj referat.

Kako izvestaj tako i predlozi brata pretsednika prosvetnog odbora primaju se u celosti.

Pretsednik građevinskog odbora brat Momir Korunović iznosi općenita svoju opažanje gledajući na primljene nacrte pojedinih društava za gradnju sokolskih domova. Njegovo je mišljenje, da sokolski domovi treba da u sebi sadrže nešto od našeg nacionalnog stila, zapravo naše nacionalne motive, a ne da se danas grade domovi u stilu, da oni izgledaju više kao neka stovarišta, nego li rasadišta nacionalne i sokolske kulture. On dopušta, da domovi mogu biti u modernom stilu, ali zato ne sme se bacavati naše forme, jer smo mi rodoljubiva ustanova, koja treba da čuva naše narodno blago u ornamentici pa i u arhitekturi.

Izvadak brata Korunovića primljena su do znanja i u buduću ima se svakako nastojati, da se društva priklanjuju iznesenome.

Pošto je još predložio na odobrenje nacrte za izgradnju Sokolskog doma u Tuzli, to se na poticaj brata Korunovića poveća reč o izgradnji stalnog sokolskog stadijona u Beogradu. Nakon iscrpive debate zaključuje se, da je izgradnja stadijona jedino moguća pod sokolskim vodstvom.

Brat blagajnik Momčilo Branović podnosi iscrpan izvestaj o stanju savezne blagajne u mesecu aprilu o. g.

Izvestaj brata blagajnika prima se do znanja.

Pretsednik ozlednog fonda brat dr. Dragić podnosi izveštaj o radu i stanju razabire se, da su se ozlednim fondom poslužile 10 župa i to: Beograd, Celje, Kranj, Ljubljana, Maribor, Novi Sad, Split, Sušak, Šibenik, Veliki Bečkerek. Ozleda bilo je po župama: Beograd 2 (dva člana), Celje 9 (četiri člana, četiri naraštaja, jedno dete), Kranj 2 (po jedan član i naraštaj), Ljubljana 17 ozleda (sedam člana, 9 naraštaja i 1 dete), Maribor 6 ozleda (1 član, 5 naraštaja), Novi Sad 1 ozleda (1 član), Split 2 ozleda (2 deca), Sušak 2 ozleda (2 deca), Šibenik 2 ozleda (2 člana), Vel. Bečkerek 1 ozleda (1 član), dakte ukupno 44 ozleda, od kojih otpada 19 na članstvo, 19 na naraštaj, a 6 na decu. Za sve ove ozlede isplaćena je bolesnička potpora od 21.150 Din.

Nadalje brat dr. Dragić predlaže, da se na osnovu § 4, tač. 1, ozlednog fonda doznaće potpore novozadelenim: Franju Puterli, naraštaju Sokolstva Ljubljana III, 100 Din. Joži Pelcu, članu Sok. društva Ribnica, 160 Din, Petru Bajželu, naraštaju Sok. dr. Stražišće, 120 Din. Albinu Kovaču, članu Sok. društva Zagorje ob Savi, 150 Din, Zdravku Goljaru, naraštaju Sok. dr. Devica Marija u Polju, 570 Din, Muratu Hadžifejzoviću, naraštaju Sok. dr. Prijeopolje, 170 Din, Antu Karkoviću, pripadniku dečije grupe S. dr. Hvar, 180 Din, Rajni Krivić, članici Sok. dr. Split, 80 Din. Smilji Malešević, članici Sok. dr. Stari Beče, 220 Din, Zori Ličen, naraštaju Sok. društva Ljubljana III, 900 Din, Stevi Gvozdencović, članu Sok. dr. Vukovar, 740 Din.

Molbi župe Ljubljana, koja traži otstetu za prevoz jedne naraštajke sa utakmicu u bolnicu, ne udovoljavaju se.

Kako sokolske čete do sada nisu plaćale ozledni fond, a počele su stizavati prijave ozleda sa zahtevom naplate troškova lečenja, to se na predlog ozlednog fonda zaključuje, da i pripadnici sokolskih četa imaju u buduću uplaćivati ozledni fond i to po članu 1 Din.

Izveštaj brata pretsednika ozlednog fonda po tome prima se u celosti, a sa tim naročitim dodatkom, da se pregledni izveštaj o poslovanju fonda zajedno sa rekapitulacijom dostavi načelniku Saveza, da ono gledom na nerazmeran broj ozleda u pojedinim župama poduzeće shodne korake, kako bi se što više pažnje posvećivalo asistenciji kod vežbanja.

Za organizaciono-pravni odsjak podnosi izveštaj brat Brozović: I.

Na traženje nekih župa, da se dovede u sklad član 4. društvenih pravila sa članom 1. ozlednog fonda, ima se uputiti sve sokolske jedinice, da je prilikom štampanja pravilnika sokolskog društva kod poslednjeg začela § 4, izostao tekst »osim prinosa«, te prema tome autentičan tekst dvog začela ima da glasi: »Nova društva, koja pristupaju župi oproštena su u prvoj godini župskog i savezognog prinosa osim za ozledni fond i potporni fond.«

Ova korektura ima se objaviti i u »Sokol. Glasniku« kao autentični tekst.

2. Predlogu župe Cetinje za izključenje jednog člana iz veze Sokolstva ne može se udovoljiti, jer se ni jedan član sokolskog društva ne može izključiti bez prethodnog disciplinskih postupaka, koji se ima pokrenuti u smislu disciplinske pravilnika.

Premda tome ima uprava župe Cetinje uputiti odnosno društvo na redovan postupak.

3. Temeljem medusobnog sporazuma između župe Cetinje i župe Skoplje, a na predlog organizaciono-pravnog odsjeka donaša se rešenje, da se društvo Bijelo Polje izdvaja iz veze župe Skoplje i zaključuje župi Cetinje. Društvo je dužno da do dana istupanja iz dosadašnje župe udovolji prema njoj svim svojim obavezama.

4. Molba župe Zagreb, da se isposluju rešenja Min. finansija kojima bi Sokolstvo bilo oprošteno od prenosne takse za dariavanja zemljišta, ne uzmata se u postupak pošto je Ministarstvo finansija po tom predmetu donelo povoljno rešenje, o čemu su župe obaveštene već okružnicom br. 25.

Glede druge molbe u stvari naplaće takse za potvrdu primitka pomoći iz banovinskog budžeta učinice se pretstavku na Ministra finansija, kojom će se zamoliti da se sokolske organizacije oprosti plaćanja takse iz 33 T. br. Zak. o taksama.

5. Glede molbe jednog sokolskog društva župe Celje, kojom ono traži da se podigne tužba protiv mesnog župnika radi uvere Sokolstva, organizaciono-pravni odsjak podnosi iscrpljeno mišljenje u komu iznosi, da pokretanje sudskega postupka protiv nekih sveštenika, koji vredaju Sokolstvo, nebi dovelo svrsi, jer bi za slučaj da se optuženi zbog prestopa klevete i kazni, bio stvoren razdor između katoličkog svešteništva i Sokolstva. Ovom sredstvu ima se pristupiti samo u krajnjoj nuždi, ako bi sva ostala sredstva bila iscrpljena. Organizaciono-pravni odsjak drži, da još nisu iscrpljena sva sredstva, koja se mogu upotrebiti pre nego se prede na ovakovu obranu.

Potrebno je sada da se u svakom konkretnom slučaju zaštiti vlasti, kako bi se njihovom intervencijom uredili ovakvi protuzakoniti ispadci. Neuspeli i tim

putem doskočiti besvesnoj harangi pojedinim sveštenika protiv Sokolstva, tada će se u svakom pojedinom slučaju zatražiti sudska zaštita protiv svih insinuacija, kojima pojedini sveštenici terete naše Sokolstvo. — Ovo mišljenje organizaciono-pravnog odsjeka jednoglasno se usvaja i o njemu ima se izvestiti župu Celje. — 6. Na zahtev nekih župa, da se novi § 10. župskih pravila tekstualno objavi (stilizira) zaključuje se, da se prema redakciji organizaciono-pravnog odsjeka dotična stilizacija u celosti objavi u »Sokolskom Glasniku«.

Po tome prelazi se na izveštaj tajništva. Brat tajnik Brozović podnosi opširni referat o tekućim poslovima ka i radu te stanju u celokupnom našem Sokolstvu. Zaključuje se: 1. Za telefon savezne kancelarije ima se položiti kaucija za međugradne razgovore. — 2. Kako je brat Vincenc Štefanek istupio iz starešinstva ČOS, to mu se kao referentu za jugoslovensko Sokolstvo kod ČOS na njegovom velikom zauzimanju i podržavanju velikih veza sa našim Sokolstvom ima izrečena pismena zahvala uz pripisanje umetnički izrađene spomenice. — 3. Molbi društva Trstenik za dozvolu sabiranja priloga u svrhu gradnje doma po svim župama ne dovoljava se, dok se glede sabiranja na teritoriji svoje župe ima izravno обратiti isto. — 4. Molbi društva Rimske Toplice-Smarjetova za sme rasporedati svoje srećne troškove i priredila dva javna nastupa, a jednako odobravaju se joj i pravila po francuskim vlastima. Izveštaj župe prima se sa zadovoljstvom do znanja, pa se podjedno zaključuje da se gledom na slabu finansijsko stanje župe isto podari poveći broj sokolskih knjiga, kao i svih tipikana za administrativni rad. — 14. Primaju se do znanja zahvale posrođice pok. ministra Drinkovića i bana Dunavske banovine Nikolića. — 15. Molbi vinkovackog okružja da Savez odredi delegate za okružni slet, ne može se udovoljiti. — 16. Izveštaj brata dr. Pavla o učestovanju na proslavi otkrića spomenika kralja Petra u Horgošu kao izaslanika Saveza prima se do znanja. — 17. Molba društva Aleksandrovo, kojom moli grad Beograd za kumstvo barjaka, odaslaće se preporkom na daljnju nadležnost opštini grada Beograda. — 18. Molbi zemaljskog Saveza proizvodja bezakoholnih pića u kraljevini Jugoslaviji, da bi Savez poradio da se spreći uvedenje banovinske trošarine na bezakoholna pića, ne udovoljava se. — 19. Kako dolazi sve više zahteva od strane župe i društava, da se pravilnik za štendiju privede u stvarnost donošenjem jedinstvenih uložnih knjižica i štendnih markica, zaključuje se da se izrađeni obrasci knjižica i markica dozvole Jugoslovenskoj Sokolskoj Matrici time, da odmah pristupi izradbi i plasiraju istih po sokolskim društvinama. — 20. Molbi društva Murske

Vidovdanski broj »Sokolskog Glasnika« izlazi će već 26. o. m. u povećanom opsegu. Rukopisi za taj broj molimo da se dostave uredništvu, oglasi upravi lista najdalje do 20. o. m.

vanja, pa je sva argentinska štampa u svojim izdanjima sa velikim brojem slika najlaskavije pisala o ovom prvom jugoslovenskom sokolskom nastupu. Puni radosti pozdravljaju zaključak izvršnog odbora da su primljeni u sklop organizacije Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije i občaju,

da će svojim intenzivnim radom i sokolskom predanošću znati svladati sve poteškoće, na koje nailaze u prvim početcima svoga rada. — 13. Župa Pariz podnosi opširni izveštaj o svom radu, kao i o organizaciji same župe, a naročito o pojedinim sokolskim društvinama u Francuskoj. Župa je dosada razvila jak rad, podmirila sve svoje dosadašnje troškove i priredila dva javna nastupa, a jednako odobravaju se joj i pravila po francuskim vlastima.

Izveštaj župe prima se sa zadovoljstvom do znanja, pa se podjedno zaključuje da se gledom na slabu finansijsko stanje župe isto podari poveći broj sokolskih knjiga, kao i svih tipikana za administrativni rad. — 14. Primaju se do znanja zahvale posrođice pok. ministra Drinkovića i bana Dunavske banovine Nikolića. — 15. Molbi vinkovackog okružja da Savez odredi delegate za okružni slet, ne može se udovoljiti. — 16. Izveštaj brata dr. Pavla o učestovanju na proslavi otkrića spomenika kralja Petra u Horgošu kao izaslanika Saveza prima se do znanja. — 17. Molba društva Aleksandrovo, kojom moli grad Beograd za kumstvo barjaka, odaslaće se preporkom na daljnju nadležnost opštini grada Beograda. — 18. Molbi zemaljskog Saveza proizvodja bezakoholnih pića u kraljevini Jugoslaviji, da bi Savez poradio da se spreći uvedenje banovinske trošarine na bezakoholna pića, ne udovoljava se. — 19. Kako dolazi sve više zahteva od strane župe i društava, da se pravilnik za štendiju privede u stvarnost donošenjem jedinstvenih uložnih knjižica i štendnih markica, zaključuje se da se izrađeni obrasci knjižica i markica dozvole Jugoslovenskoj Sokolskoj Matrici time, da odmah pristupi izradbi i plasiraju istih po sokolskim društvinama. — 20. Molbi društva Murske

Imamo že nekaj let lepo in urejeno letno telovadisje, na katerem se v poletnih mesecih telovadi. Ta prostor je kupilo »Društvo za zgradbo Sokolske doma Ljubljana-Siška«, ki ima na men postaviti našemu društву moderno sokolano.

Načrte za dom je napravil domaći tehnik brat Ivan Sepin, ki so po mnenju strokovnjakov precizno izredno dobro izvršeni, tako da bo zgradba ena najlepših v Dravski banovini. Te načrte je gradbeni oblast že tudi odobril in izdala stavno dovoljenje. Kako hitro se vreme ustali, se bodo pričela na sokolišču gradbeni dela za Sokolski dom, ki naj bo do zime pod streho.

Ker se je sedaj zakasnilo, se bo delo pospšilo, posebno še, ker se bo dne 14. junija t. l. vršilo slovensko vzdavanje temeljnega kamna.

Veliki lepaki že pozivajo na to slovesnost v Siški in prosimo bratska sokolska društva in vso javnost, da se prireditve v največjem številu udeleže.

Spored prireditve je sledec:

Od 7. do 9. ure skušnje telovadnih oddelkov, ob 1/10. uri zbirališče članstva na telovadisju za povorko po Siški, ob 11. uri slovensko polaganje temeljnega kamna ob prisotnosti zastopnikov vseh javnih in drugih oblasti, zavodov itd. Popoldne ob 17. uri velika javna telovadba.

Zdravo!

—br.

Zupa Maribor
SOKOLSKA ČETA PRI SV. TROJICI
V SLOV. GOR.

Sokolska četa pri Sv. Trojici v Slov. gor. priredi v nedeljo dne 14. junija t. l. svoj prvi javni telovadni nastop s sodelovanjem matičnega društva Sv. Lenart ter okoliških bratskih čet. Dopoldne bodo

Zupa Novo mesto

SOKOLSKO DRUŠTVO ŠT. JERNEJ
NA DOLENJSKEM.

Dne 14. junija t. l. se vrši pri nas okrožni zlet novomeške župe. Naše društvo proslavi ob teji priliki desetletnico svojega obstoja in razvije društveni prapor. Društveni prapor so prav lično izdelale sestre Sokolice. — Po razvijtu praprora in povorki bo javen telovadni nastop na vrtu brata Janka Reclja.

Zupa Vel. Bečkerek

V. ŽUPSKI SLET U VEL. BEČKE-
REKU 30. i 31. maja 1931.

Ovaj peti župski slet, a drugi u Bečkerku, pokazao je veliki napredak banatskog Sokolstva, a naročito ispravno gledište vodećih u župi, koji su pravilno shvatili onu narodnu: »Na mladiću svet ostaje«, i svom snagom se bacili na organizovanje i vaspitanje omladine u sokolskim redovima; na taj način je bilo moguće da broj sokolske dece bude za hiljadu veći od svih ostalih učesnika.

Slet je počeo u subotu 30. maja, sa propisanim utakmicama, na nogometnom igralištu S. K. »Borce«. Utakmica se pristupila sledeća odelenja: članova: 1 srednje, 3 niža; članica: 1 srednje, 3 niža; m. naraštaja: 1 više, 3 niža; ž. naraštaja: 8; u odbocji učestvovalo je 8 grupa svih kategorija. Utakmice se završile oko 13 časova.

Popodne je bio doček gostiju, koji su iz svih krajeva Banata pristizali u veoma velikom broju. Goste je dočekivalo starešinstvo župe sa članstvom i zastavama sva tri domaća društva. — Nastamba je bila sprovedena dobro. Uveče, u prostranom dvorištu Sokola-Matice priredeno je sokolsko veče. Učestvovala je vojno muzička škola iz Vršca sa 3 vežbe; koncertni deo je ispunila muzika iste škole. Proste vežbe bile su odlično uvezane, no starijeg pravca, pokreti su bili kruti otsečeni, no uvezvi u obzir da su izvadci bili vojnici, ovakav pravac vežbanja može se uzeti za opravdan. U vežbi sa stalcima, vežbači su bili nesigurni, pa nisu izveli vežbu onako besprekorno, kako bi se želelo. Bila je još jedna simpatična dečija tačka, koja je naišla na opšte dopadanje, no koja izlazi iz sokolskog okvira. — Članstvo i gosti odlično su se zabavljali na ovom prijatnom i uspomel zavrnju.

U nedelju (31. maja) ujutro održane su probe, koje su protekle u pričinom tempu. Iz proba počelo je svrstavanje svečane povorke na samom sletištu i pobočnim ulicama. Povorka je krenula u 10.30 sati. Na čelu povorki jahalo je 29 konjanika, za ovima vojna muzika sa odredom 27. pp. u šlemovima i noževima na puškama. U povorki je nošeno 6 zastava i 1 naraštajska. U redovima starešinstva bio je izaslanik

uprave Saveza, savezni prosvetar br. dr. Vi. Belajić, i izaslanik saveznog T. O. br. J. Jeras, te delegati Sokolske župe Osijek. U povorki je bilo: članova u odori 183, u vežbačkom odoru 184; članica u odori 7, u vežbačkom 176; m. naraštaja 156; ž. naraštaja u odori 4, u vežbačkom 212; m. i ž. dece 2354; pored ovih u povorki je učestvovala vojna muzička škola iz Vršca, te još 2 gradanske muzike. Cela povorka imala je 3700 učesnika. Čelo povorki zaustavilo se na trgu pred okružnim inspektoratom, gde su izrečeni pozdravni govor.

U 9 časova u svečanoj sali okr. insp. održana je svečana sednica u prisustvu celokupnog starešinstva župe, izaslanika uprave i T. O. Saveza, župe Osijek te izaslanika g. Bana, g. Ministra prosvete, načelnika grada V. Bečkereka i velikog broja odličnika iz mesta i okolice. Posle sednice, svim učesnicima otišli su do spomenika Kralja Petra Velikog Oslobođioča, gde je u ime Sokolstva br. Miloš Stanojević, starešina Sokolskog društva V. Bečkereka položio na podnožje spomenika veliki venac.

Kada se povorka zaustavila na velikom trgu pred okr. insp., pozdravio je Sokole i sve izaslanike jednim prabranim i konciznim govorom, starešina župe br. ing. Nikola Bešlić. Kraj govora br. starešine dočekan je burnim klicanjem Nj. V. Kralju i starešini Saveza Nj. Vis prestolonasledniku Petru. Iza ovog govora pozdravili su Sokole još izaslanik g. Bana g. Hajduk Veljković, okružni inspektor, izaslanik g. Ministra prosvete brat Strahinja Damjanović, šef otseka Min. prosvete i g. Miloš Stefanović, načelnik grada Vel. Bečkereka. Na kraju pozdravio je prisutne u ime Saveza SKJ br. dr. Vi. Belajić, savezni prosvetar.

Popodne u 16 časova, pred velikim brojem gledalaca, počela je javna vežba.

1. Članovi (546) vežbali su župске vežbe dobro; pokrivanje je bilo takođe dobro. Bilo je ipak nekoliko sitnijih grešaka usled napačnje.

2. M. i ž. deca (1664) proste vežbe. Ovo je bez svake sumnje bila najbolja tačka na programu javne vežbe. Deča su ispunila ceo prostor određen za vežbanje, a 690 dece nije moglo nastupiti radi pomanjkanja mesta. Deča su veoma lepo vežbala, desile se tu i tamo sitnije greške, koje su činili večinom oni najmađi, pa im nije ni zameriti.

3. Pitomci vojno-muzičke škole iz Vršca (144), savršeno su vežbali skupinske proste vežbe i burno bili nagrađeni sa dodeljivim.

4. Muški naraštaj (350). I ove skupinske proste vežbe izvedene su dobro.

5. M. i ž. deca (263). Igre. U 9 grupa izvedene su simpatične dečije igre; najveću pažnju privukle su grupe: »trka u džakovima«, i »mornarske igre«.

6. Ženski naraštaj (225). Tačka je vežbana dobro, i nebi joj se moglo staviti krupnijih zamerki.

7. Vežbe na spravama. Vežbalo je samo 3 odelenja članova i 1 od. ž. naraštaja.

8. Članice (132). Ritmičke vežbe, vežbane su veoma dobro, pokrivanje isto tako.

9. Deca Sokolskih društava: Kočačica i Aradac (120) u slovačkim narodnim odelenima (samo ženske) vežbala su slobodne vežbe na slovačke narodne motive dobro. Ova tačka programa našla je na veliko dopadajuće kod publike.

10. Jedan odred 27. peš. puka (128) sa šlemovima i noževima na puškama, odlično je vežbao vežbe sa oružjem. Držanje regruta, koji su tek 5 nedelja vojnici, bilo je za divljenje. Paradni mars, koji je izvršen posle vežbe, bio je savršen. Ovakav nastup vojske sasvim razumljivo da je izazvao buru oduševljenja.

U 20:30 održano je oproštajno veče, na istom mestu, kao i dan ranije. U velikoj sali Sokolskog doma priredjen je od strane neumornog sokolskog orkestra veoma uspeo koncert. U prostranom dvorištu bila je veleselica, koncertirala je muzika voj. muz. škole iz Vršca.

Ovaj slet, po broju učesnika, bez sumnje da je bio najveći župski slet, koji je do danas jedna župa priredila samostalno, bez učešća drugih župa. Ne sećam se da je i jedna župa — u svojoj samostalnoj priredbi, to naročito naglašavam — izvela na vežbalište 3325 Sokola vežbača i vežbačica, ili da je u povori učestvovalo 3700 lica. — Uporedujući sa statistikom od 30. junija 1929. g. gornje brojeve, vidimo jedan kolosalan napredak za 2 godine. U svima kategorijama nastupilo je na ovome sletu znatno više vežbača, nego što je ta kategorija u opšte i imala pripadnika 1929. g. Zadatasta zavđan rezultat za 2 godine rada.

Pored svih gore iznenih pozitivnih strana ovoga sleta bilo je i nedo-

stata kojih inače ima uvek i svugde.

Veoma veliki broj članova video se u civilu sa sokolskom kapom, a koja je u velikom broju slučajeva bila nepropisna, ili bez ružice, ili bez značke, ili bez pera, pa i bez sva tri ova znaka, koja čine jednu celinu. — Kod povorki, u redovima starešinstva župe, videle su se dva brata u civilu, od kojih je jedan imao još i sokolsku kapu. To nikako ne ide. Ako su članovi starešinstva, njihova sokolska dužnost je bila da nabave sokolsku odoru, inače im tu nije mesto. — U povorki je bilo 184 člana u vežbačkom odoru sa civilnim kaputom i sokolskom kapom na glavi; ovo je jedna nedozvoljena kombinacija odela za svečanu povorku.

Na javnoj vežbi primećivao se nedostatak dovoljno spremnih i rutinskih prednjaka, koji bi blagovremeno svrstavali vežbače za nastup; tako je n. pr. voda nastupa, br. načelnik župe bio prisiljen sici sa načelničkog mostića i iza ograde vežbališta svrstati muški naraštaj. Ovo nikako ne sme da se desi, jer načelnik ima na raspolaganju članove svoga T. O., a u nedostatku ovih načelnike društava. Vodnici muške dece, kada su već hteli izvoditi kolone, dužni su bili obući vežbačko odelo, a ne jedni u odori sa surkom, a drugi bez, jedan u civilu bez kaputa sa obligatnom kapom, a drugi opet u vežbačkom odelu. Ovakav nastup svedoči o potpunom nepoznavanju discipline. — Vežbači trebaju da imaju crne čarape, čitave i čiste majice. Primećeni su neki da su vežbali u cipelama. — Članice treba da vezuju svoje marame onako, kako je pravilom predviđeno, a ne po današnjoj modi — na vrh glave. — Zabranjeno je stupiti na vežbalište (u cilju vežbanja) u cipelama, koje imaju potpetice veće od $\frac{1}{2}$ cm; bio je međutim sestara koje su imale i 7 cm. — Sve ovo donekle vredi i za ženski naraštaj. — Vežbačko odelo je samo za vežbu, a nikako da se u njemu, posle održane javne vežbe, šeta po ulicama.

i još kasno u noć. Ovo je ili najošnovnije neznanje naših pravila, ili je najgrublje kršenje discipline. — Još su videne žute i lakovane cipele u sastavu sokolske odore, a dugmeta na okovratniku i narukvicama košulje bila su svakojaka — samo ne crvena.

Inače priredivač ovog V. župskog sleta mogu biti potpuno zadovoljni, jer je njihov trud i iskreni, nesebični i naporni rad urođio plodom i krunisan potpunim uspehom. To neka im je nagrada za rad na uspešnom širenju uživane sokolske ideje. Zdravo!

M. B. Nikolić,

Zupa Zagreb

I. OKRUŽNI SLET MOSLAVAC-KOG SOKOLSKOG OKRUŽJA.

Prvi okružni slet moslavackog sokolskog okružja održava se 14. juna u Ivanić Gradu. Domaćina ovoga sleta je Sokolsko društvo Ivanić Grad. Sletski odbor, kojem je na čelu starešina ivanić-gradskog Sokola brat Rubetić zajedno sa načelnikom okružja bratom Hrenčevićem i gradskim načelnikom bratom Pleše, te tajnikom bratom Čorak, neumorno radi da ova sokolska i nacionalna svečanost što bolje uspe. Sletski odbor nastoji da braća Sokoli i ostali gosti tога дана budu što lepše primljeni i što jeftinije podvorenii.

Prema rasporedu 13. juna u 16 sati održće se natecanje za prvenstvo župe, a u 20 sati akademija i komers. Na akademiji nastupaju sa posebnim tačkama Sokolska društva Ludina, Duško selo i Ivanić Grad. Sledi dan u 5 sati vatrogasnog glazba udara budnici, zatim je doček gostiju, povorka i zborovanje na ukusno uredeno sletištu, koje se nalazi u centru grada. Javna vežba počinje u 4 sata popodne. Na programu su propisane proste vežbe za mušku i žensku decu, muški i ženski naraštaj, članove i članice, te vežbe na spravama i t. d. Zatim sledi pučka svečanost.

Priporočamo trgovino z
urumi, zlatnino in srebrnino

A. FUCHS
LJUBLJANA
SELENBURGOVA ULICA 4

Гранд Хотел
„Петроград“

преко пута
железничке станице
БЕОГРАД

Knjigarna

v Ljubljani

Frančiškanska

ulica 6

Učiteljske tiskarne

TELEFON ŠT. 3397
RAČUN POŠTNE
HRANIL. ŠT. 10.761

priporoča cenj. občinstvu svojo zalogo vseh pisarniških in šolskih potrebiščin. Lastna izdelovalnica sol. zvezkov. Knjigarna sprejema naročbe na knjige iz inozemstva, na vse domače in inozemske liste, revije itd. Velika izbira razglednic in slik. Cene solidne! Postrežba točna! Zahtevajte cenik!

Skrbite za svojo bodočnost s prihranki, ki Vam bodo največ zaledli, ako jih porabljate za zavarovanje življenja

Zavarujte se pri trdnem jugoslov. in slovenskem zavodu

»SLAVIJA«

Jugoslovanska zavarovalna banka d.d.

Centrala v Ljubljani

Podružnice: Beograd, Zagreb, Sarajevo, Novi Sad, Osijek, Split

Prevzema tudi vse druge vrste zavarovanj

KLIŠEJE

vseh vrst po
fotografijah
ali
risbah
izvrsne
najsolidnejše
Klišev
ST. DEU
LJUBLJANA
DALMATINOVIA 13

РИБНИЦА (Долељско)

Израђује све sokolske vežbače sprave, опреме читавих друштвених и школских vežbaona, sportske potrepštine за laku atletiku, sprave za kopanje i bavljenje, štandlove, sprave za decu itd. Izrada savršena elengantna, posluži načelnicidini, cene načumerenje. — Илустровани сенник бесплатно.

ОСНОВАНА 1881. ГОДИНЕ

JOS. HAFNER zavod za umjetno vezenje

LJUBLJANA, Prisojna ulica (Tabor)

(Niti postavlja firmu Neškula, koja je uslijed smrti vlasnika prestala da radi)

Izradujemo sokolske zastave najjeftinije po našim ili pripomanim načertima, obazirajući se na propise SKJ. Molimo, tražite specijalne oferte i načerte.

ИНДУСТРИЈА СОКОЛСКИХ ПОТРЕПШТИНА

БРАНКО ПАЛЧИЋ • ЗАГРЕБ

Краљице Марије 6

Добављач Савеза Сокола краљевине Југославије

Бројни наслов: „Трикотажа“ Загреб • Телефон интерурбан 26-77

Изrađujem sve vrsti sokolskih potrepština za javni i izletni nastup svih kategorija našeg clana i to tачno prema propisima Saveta Sokola kraljevine Jugoslavije. Cline u originalnim bojama propisnih o